

دحاجي لپاره رساله

رساله الي حاج

إعداد:

مركز المحتسب للاستشارات

ترجمه: عبد الرحيم سلطان

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام الله عليك ورحمته وبركاته، وبعد.

محترمه حاجي وروره اخر هم ستا قدمونه دحرم شريف په زمكه ولگيدل او دا ستا هغه خوب وو ، چه له ډيري زمانې نه به ستا په خيال كښي لوبيدلو ، دادی نن دي په خپلو سترگو دهغي حقيقت وليدلو ، نو ستا لپاره خوشحالي او خوشبختي ده او مونږ تاته ښه راغلاست وايو .

گرانه وروره.. زه په يقين سره دا ويلى شم چه ستا زړه به د الله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم دمحبت نه ډك وي ، نو ددي له وجي نه زه له تانه داپو بنته كوم :

ايا ته دا نه خوښوي چه ته رسول الله صلى الله عليه وسلم وويني او ورسره په دي سفر دحج كښي ملگري شي؟

زه باور لرم چه ته به خامخا داسي وايي ، چه ولي نه ، بلکه ددي په مقابل كښي چه زه رسول الله صلى الله عليه وسلم

ووینم او ورسره ملگری شم، هر هغه څه ورکولو ته تیار یم
چه زه دهغي مالک یم .

ګرانه وروره زه تاته وایم، که دا ناشوني او ناممکن وي چه نن
ورځ ته رسول الله صلی الله علیه وسلم په حقیقت کښي
وویني او ورسره ملگری شی، داخو کولاي شی چه درسول
الله صلی الله علیه وسلم ملګرتوب وکړي په روح او خیال
سره، په دي مبارک سفر دحج کښي، او هغه داچه ته
درسول الله صلی الله علیه وسلم تابعداري وکړي او هر هغه
اماکن (ځایونه) تلاش کړي، او زیارت یي وکړي په حج
کښي کوموته چه رسول الله صلی الله علیه وسلم ورغلی دی.
او هغه ځایونه پریږدي کوم چه رسول الله صلی الله علیه وسلم
پریښي دي، او نه دی ورغلی. نو ته به داسي شي ګویا چه
ته درسول الله صلی الله علیه سره ملګری شوي.

زه غواړم چه تاته دهغه ځایونو یادونه وکړم کومو ته چه ته
ورځي دحج په وخت کښي او ستا نبی محمد صلی الله علیه
وسلم ورته نه دی ورغلی، نو که ته دا غواړې چه دخپل نبی
صلی الله علیه وسلم نه لري او جداشې، دغه ځایونو ته

ورځه او که دا نه غواړي چه دخپل نبي صلی الله عليه وسلم
نه جدا شي نو ددغه ځايونو نه ځان وساته .

اول هغه ځايونه چه دهغي ليدل او زيارت کول دعبادت په نيت باندي جايز نه دي

دحج په وخت کښي ددي ځايونو زيارت کول دعبادت په
نيت باندي شرعا جايز نه دي او درسول الله صلی الله عليه
وسلم دطريقي بنکاره مخالفت دی ،

۱- مکتبه مکه المکرم: دا مکتبه دمسجد حرام شرقي طرف
ته واقع ده ، بعضي خلک داعقيده لري چه په همدي ځاي
کښي رسول الله صلی الله عليه وسلم پيداشوی دی ، ليکن
ددي يقيني ثبوت نشته ، او بل داچه رسول الله صلی الله
عليه وسلم دحج او عمري په دوران کښي ددي ځاي زيارت
نه دی کړی .

نو دحج په وخت کښي ددي ځاي ليدل او زيارت کول
دعبادت په نيت باندي جايز نه دی او درسول الله عليه

وسلم دطریقې خلاف دي ، د نبي کریم صلی الله علیه وسلم
ارشاد دی ،

﴿من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد﴾⁽¹⁾

چاچه پیدا کړه زمونږ په دین کښي هغه څه چه د دین نه نه
وي نوهغه به رد وي او مقبول به نه وي .

ددي ځاي لیدل او زیارت کول که مشروع او سنت وی ، او
خیر په کښي وی ، نو خامخا به نبي کریم صلی الله علیه
وسلم ددي ځاي لیدل او زیارت کړی وی ، او همدارنگه
صحابه کرامو به هم ددي ځاي زیارت کړی وی .

مگر که ته د کتابونو د لیدلو او لو ستلو لپاره ددي ځاي لیدل
او زیارت کول غواړې نو باک نه لري . خو که څوک ناپوهه
دي ولیده چه ددي ځاي نه گير چا پیره طواف کوي او دي
طرف ته لمونځ کوي او قبله شاته پریردي ، او یا ددي
مکتبي دیوالونه مسحه کوي او برکت پري حا صلوي ، نو

---

¹ - رواه مسلم - 3 - 1343 -

ددي قبيح کار نه يي منعه کړه ، او په ښه طريقه او نرمۍ سره ورته وضاحت وکړه چه دا کار نارواه او باطل دی .

۲- غار حراء:

دا هغه غار ده کومه کښي چه به نبي کریم صلی الله عليه وسلم د نبوت نه مخکې عبادت کولو، که ددي غار څه خصوصیت وی ، او يا ددي غار زیارت کول مشروع او جایز وی ، نو نبي کریم صلی الله عليه وسلم به د نبوت نه رستو ددي ځاي زیارت کولای، نبي کریم صلی الله عليه وسلم د نبوت نه روستو لس (۱۰) کاله په مکه مکرمه کښي پاتي شوی وو ، او ددي غار زیارت يي نه دی کړی ، نه په حج کښي او نه په عمره کښي . او نه د صحابه کرامو نه ددي غار زیارت کول ثابت دي ، نو ددي غار زیارت کول د عبادت په نیت باندي د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د طریقي ښکاره مخالفت دی ، نا جایز ناروا او مردود عمل دی .

اوهر چه بعضي خلک دغه غار دتبرک په نيت باندي مسحه کوي ، او دځان نه بعضي دعاگانې وايي ، داخو ډير نارواه عمل او بنکاره مخالفت دی .

۳- غار ثور:

دا هغه غار ده په کومه کبني چه نبي کریم صلی الله او ابوبکر صديق رضی الله عنه دهجرت په واقعه کبني پناه اخستي وه ددي لپاره چه د مشر کينونه محفوظ شي ،

ليکن ددي غار لپاره هيڅ ديني ارزښت نشته ، نه نبي کریم صلی الله عليه وسلم ددي غار زيارت کړی دی، او نه صحابه کرامو ددي غار زيارت کړی دی، او نه نبي کریم صلی الله عليه وسلم ددي غار زيارت کولو ته ترغيب ورکړی دی . نو داخلک په کوم دليل سره ددي ځايونو زيارتونه کوي

دعبادت په نیت باندي . دا ټول دځانه جوړ شوي او نارواه
اعمال دي .

۴- د احد غره کښي دغارنو زیارت کول :

بعضي خلک د احد په غره کښي دبعضي غارونو زیارتونه
کوي ، او داگمان کوي ، چه په دي کښي اجر او ثواب دی ،
حالانکه ددي هیڅ اصل او دلیل نشته .

په عرفات کښي د (جبل الرحمة) دغره زیارت کول :

ډیر مسلمانان دگمان کوي ، چه دعرفي په ورځ باندي په
جبل الرحمة غره باندي ودريدل ضروري دي ، او بعضي خو
لا داکوشش هم کوي ، چه دغره بره سر ته ور وخیږي ،
ددي هیڅ دلیل په شرعه کښي نشته ، بلکه دعرفي په ټوله
زمکه ودريدل صحیح دي ، مگر په (بطن عرنه) نومي ځاي
کښي ودريدل صحیح نه دي ، او دحکومت دطرفه دعرفات
دحدودو معلومولو لپاره ښکاره علامي لگیدلي دي .

نو دحاجي لپاره دا مناسب نه ده چه خامخا دي غره ته دختلو
كوشش كوي ، او دا ثواب كښي ، حتی تردی پوري چه نورو
خلکو ته ضرر هم ورکوي .

دوهم هغه اماکن (ځايونه) چه دهغي ليدل او
زيارت کول شرعا مشروع او جايز دي:

ليکن په دي کښي دا تخصیص نشته چه دحج په ورځو کښي
ددي ځايونو ليدل او زيارت کول مشروع دي فقط بلکه ددي
ځايونو ليدل او زيارت کول په هر وخت کښي مشروع دي ،
بعضي ددي ځايونو نه دقبرستان ليدل دي: دقبرستان ليدل
او دهغي زيارت کول ددي لپاره جايز او مشروع دي ، چه

انسان خپل مرگ رایاد کړي، پند او نصیحت واخلي، او داخرت لپاره تیاری او نیک اعمال وکړي،

لیکن نن په مقبرو کښي داسي مخالفت او نارواه کارونه کیږي، کوم چه مؤمن بنده ډیر غمژن کوي، لکه دنارینه اوزنانه اختلاط (گډون) شو وغیره اوبعضي خلک خو لا دمړو نه پکښي مددونه غواړي، کوم چه ښکاره منکر او نارواه عمل دی، که چیرته داخلک نبي کریم صلی الله علیه وسلم په دي نارواه عمل لیدلی وی، نوخامخا به یي منعه کړی وی .

که ته چیرته په دي قادر یي نو دقبرستان زیارت کوه ، او خلک ددي منکرا تو نه منعه کوه امر بالمعروف کوه اونهي عن المنکر کوه ، او دالله سبحانه وتعالی نه داجر امید ساته .

سره له دینه چه دقبرستان زیارت کول جایز او مشروع دي، لیکن بعضي خلک دحج او عمرې په دوران کښي دخاصو قبرونو دزیارت اهتمام کوي، دکومو دخصوصیت لپاره چه هیڅ دلیل نشته .

۱- بعضي ددي قبرونو نه (مقبرة المعلاة) ده په مکه
مکرمه کبني:

په دي مقبره کبني ډير قبرونه دي دصحابه کرامو ، په دي
مقبره کبني (ام المؤمنین خديجه) هم مدفون ده ، لیکن
دنبی کریم صلی الله علیه وسلم نه په حج یا عمره کبني
دخدیجي رضی الله عنها دقبر زیارت کول ثابت نه دي ، سره
له دینه چه دخدیجي رضی الله عنها ډير لوي مقام وو درسول
الله صلی الله علیه وسلم سره.

۲ - دام المؤمنین میمونه رضی الله عنه قبر :

د میموني رضی الله عنها قبر دمکې مکرمې نه بهر دمديني په
لاره باندي واقع دی، لیکن دحج او عمرې په وخت کبني
ددي قبر په خصوصي زیارت کولو باندي شه دلیل نشته
بلکه ددي قبر حیثیت دنورو عامو قبرونو په شان دی.

دحوا علیها السلام قبر :

په جده کښي دوزارت خارجيه دتعمير مخي ته په يو قبر باندي بعضي خلک داگمان کوي، چه دا دحوا عليها السلام قبر دی، لیکن څوک دا ثابته ولی شي چه دا همغه قبر دی، دا پیره دتعجب خبره ده. بهر حال زمونږ نبي صلی الله عليه وسلم نه ددي ځاي زيارت کړی دی، اونه يي ددي ځاي دزيارت کولو حکم کړی دی، او دا لاهم نه ده ثابته چه دلته قبر شته، نو ددي ځاي زيارت کول دعبادت په نيت باندي، ښکاره بي عقلي ده، او دنبي کریم صلی الله عليه وسلم دطريقي خلاف کار دی.

خصوصا داځايونه وسيله جوړه ول، او په دي ځايونو برکت حاصلول وغيره دا ټول هغه کارونه دي، چه انسان شرک ته رسوي.

دنبي کریم صلی الله عليه وسلم دمور بي بي اميني قبر :

دبي بي اميني دقبر په خواکښي خلک ډير منکرات کوي لکه دقبر په خواکښي لمونځ کول، او په همدي قبر باندي پیسي وغيره اچول، او دقبر نه طواف کول، او برکت تري نه

حاصلول. او د نبي کریم صلی الله علیه وسلم نه په حج او عمره کښي ددي قبر زیارت کول ثابت نه دي، نو ددي قبر په زیارت کولو کښي څه فضیلت نشته، بلکه دا ثابتته ده چه الله سبحانه و تعالی نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دا اجازه ورنه کړه چه دخپلې مور لپاره دالله تعالی نه بښنه وغواړي، امام نووي رحمه الله فرمایي په شرحه دصحيح مسلم کښي

﴿استأذنت ربي أن أستغفر لأمي فلم يأذن لي واستأذنته أن أزور قبرها فأذن لي﴾ ما دخپل رب نه دا اجازه طلب کړه چه خپلې مور لپاره بښنه وغواړم خو ماته اجازه ملاو نه شوه، او ما دا طلب وکړه چه دهغي دقبر زیارت وکړم، نو اجازه ملاوشوه.

دا حدیث ددي خبري جواز ورکوي چه دمشر کینو ملاقات کولی شي په ژوند کښي، او همدارنگه دمشر کینو دقبرونو لیدنه هم کولاي شي دمرگ نه روستو،

هر کله چه دمشر کینو دقبرونو لیدل جایز دي، نو په ژوند کښي خويي خامخا لیدنه او ملاقات جایز دی، الله تعالی

فرمایي: ﴿وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا﴾

او ملگرتيا ددوي کوه د دنيا په کار کښي نيکه ملگرتيا .

او په دي حديث کښي د مشر کينو لپاره د بښني غوښتلو نه منعه ذکر ده، قاضي عياض رحمه الله وايي: نبي کریم صلی الله عليه وسلم په دي وجه باندي دا زيارت کولو چه ددي قبر په ليدلو سره پوره وعظ حاصل کړي، د نبي کریم صلی الله عليه وسلم په يو بل حديث کښي ددي تاييد موجود دی. ﴿فزروروا القبور فإنها تذكركم الموت﴾ تاسو د قبرونو ليدنه کوي ځکه چه دا تاسو ته مرگ در په ياده وي. (2)

هغه قبرونه چه خصوصي دهغي زيارت کول مستحب دي:
۱- د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د قبر زيارت کول :

د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د قبر زيارت کول مستحب دي، او دهغه قبر ته مخامخ ودریدل او ورباندي سلام اچول هم مستحب دي، د سلام الفاظ دادي: (السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته ، صلي الله عليك وجزاك عن أمتك خيرا) سلام دي

² - شرح النووي على مسلم (۷- ۴۵)

وي، او دالله تعالى رحمتونه او برکتونه دي وي په تا باندي،
ای دالله نبي، او الله تعالى دي تاته ستا دامت له طرفه خیر
درکړی.

۲- دنبي کریم صلی الله علیه وسلم د دوه ملگرو (ابوبکر،

او عمر) رضی الله عنهما دقبرونو زیارت هم مستحب دی.

په نبي کریم صلی الله علیه وسلم باندي دسلام اچولونه بعد
به یو دوه قدمه مخکې شي ددي لپاره چه دابوبکر رضی الله
عنه دقبر مخامخ ودریږي، او سلام به ورباندي واچوي، او
دسلام الفاظ دادي: (ألسلام عليك يا أبابكر خليفة رسول الله صلى الله
عليه وسلم ورحمة الله وبركاته، رضي الله عنك، وجزاك عن أمة محمد خيرا)

او ددي نه بعد به نبي طرف ته یو دوه قدمه مخکې شي ددي
لپاره چه دعمر رضی الله عنه قبر ته مخامخ ودریږي، او
سلام به ورباندي واچوي. (ألسلام عليك يا عمر أمير المؤمنين ورحمة الله
وبركاته، رضي الله عنك، وجزاك عن أمة محمد خيرا)

د بقیع مقبرې زیارت کول او په دفن شوي مسلمانانو باندي
سلام اچول : او همدارنگه دعثمان رضی الله عنه قبر ته

مخامخ ودریدل او ورباندي سلام اچول : دسلام الفاظ دادی، .
(ألسلام عليك ياعثمان أميرالمؤمنين ورحمة الله وبركاته، رضي الله عنك ،
وجزاك عن أمة محمد خيرا)

احد میدان ته تلل او دحمزه رضی الله عنه د قبر او دنورو
شهداو قبرونو زیات کول: دا صحابه کرام ټول په یوځای
دفن شوي دي، نو په دوي باندي سلام اچول، او ددوي لپاره
دالله تعالی نه دمغفرت او رحمت دعا غوښتل مستحب دي .

دریم هغه اماکن (ځایونه) چه په هغی کښي عبادت کول
جایز او مشروع دي، لیکن دغه ځایونه په عبادت سره
خاص کول جایز نه دی: داپه مدینه طیبه کښي یو څو
مسجدونه (جماعتونه) دي، چه حکم یی دعامو جماعتونو په
شان دي، یعنی عبادت کول په کښي مشروع او جایز دي، او
څه تخصیص وغیره یی نشته، بلکه ټول مسجدونه دالله
کورونه دي او داجایز نه دي چه په دي مسجدونو کښي
بعضي خاص کړی شي، اودهغی خصوصي زیارت کیدي

شي او عبادت په کښي کيږي، مگر درې مسجدونه دي، چه دهغي خصوصي زيارت کول او په هغي کښي عبادت کول مشروع دي، لکه مسجد الحرام، مسجد نبوي، او مسجد اقصی شو، او ددينه علاوه په هر ځاي کښي چه په مسلمان باندي دلمانځه وقت راشي، نولمونځ دي او کړی هريو مسجد کې چه وي، نو دامناسب نه ده چه ددي (۷) مسجدونو تخصيص وکړی شي، ځکه چه په دي کښي سنت مخالفت دی، او بعضي جهلان خلک په کښي ډير نارواه اعمال کوي لکه دمسجدونو ديوالونه مسحه کوي، او تبرک ورباندي حاصلوي وغيره دا هغه اعمال دي چه انسان شرک ته رسوي.

هغه اوه (۷) مسجدونه دادي: ۱- مسجد الفتح، او يا مسجد الاحزاب: دا مسجد په ټولو مسجدونو کښي لوي مسجد دی، او د جبل سلعه دبره غربي طرف ته اوچت جوړ دی، او داسي ويل کيږي، چه دي مسجد ته مسجد فتحه ځکه وايي، چه دغه غزوه (غزوه د خندق) دمسلمانانو لپاره لويه فتحه وه.

۲ - مسجد سلمان الفارسي:

دا مسجد دمشق الفتح جنوبي طرف ته په شل (۲۰) متره دغره په بيخ کبني واقع دی، او د سلمان فارسي رضی الله عنه په نوم باندي مشهور دی، دا هغه صحابی دی کوم چه د خندق د کنستلو مشوره رسول الله صلی الله عليه وسلم ته ورکړي وه ددي لپاره چه مدینه د دېسمنانونه محفوظه شي.

۳- مسجد ابي بکر الصديق رضی الله عنه، د ابوبکر صديق رضی الله عنه مسجد: دا مسجد، د سلمان فارسي رضی الله عنه د مسجد جنوبي طرف ته د (۱۵) متره په مسافه کبني واقع دی.

۴- مسجد عمر بن الخطاب رضی الله عنه، د عمر رضی الله عنه مسجد د ابوبکر صديق رضی الله عنه مسجد ته نيژدي د عمر رضی الله عنه مسجد په (۱۰) متره جنوبي طرف ته واقع دی. او ډير په بنکلي طريقي سره اوچت جوړ دی، او اته قدمه د زمکې نه اوچت دی.

۵- مسجد علي بن ابي طالب رضی الله عنه، د علي بن ابي طالب رضی الله عنه مسجد: دا مسجد د فاطمي رضی الله عنها د مسجد مشرقي طرف ته په يوه اوچته ډير کې باندي

جوړ شوی دی، او داسې هم ویل کیږي چه په دې ځای کېبني علي رضی الله عنه عمرو بن ود العامري مشرک قتل (اوږه) کوم چه کوشش یې کوو چه له هغه خندقه تیر شي کوم چه صحابه کرامو کنستلی وو له دې لپاره چه مدینه محفوظه شي.

۶ مسجد فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم، دفاطمي رضی الله عنه مسجد: په تاریخ کېبني دي مسجد ته دسعد بن معاذ مسجد وایي او دا په ټولو مساجدو کېبني وړوکی مسجد دي او دعلي بن ابي طالب مسجد غربي طرف ته واقع دی.

7- مسجد القبلتين:

داهغه مسجد دی، په کوم کېبني چه په رسول الله عليه وسلم باندي د تحویل قبلي (قبله د بیت المقدس نه مسجد حرام طرف ته بدلیدل) لپاره وحی نازله شوي وه، دهغه وخت نه دي مسجد ته مسجد قبلتين وایي، ځکه چه رسول الله صلى الله عليه وسلم په دې مسجد کېبني دلمانځه اوله حصه (برخه) بیت المقدس (مسجد اقصی طرف ته) او دوهمه حصه (برخه) دلمانځه یې مسجد حرام طرف ته ادا

کړي وه. لیکن هغه مساجد چه دهغوي زیارت کول
 مستحب دي دلمانځه لپاره په هغوي کښي، یو مسجد (قبا)
 دی، لکه څرنګه چه په صحیحین کښي د عبد الله بن عمر
 روایت دی: ﴿کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یأتی مسجد قباء
 راکبا وماشیا، فیصلي فيه رکعتین﴾ رسول الله صلی الله علیه وسلم
 به مسجد قبا ته راتلو په سورلی او همدارنګه پایدل، او دوه
 رکعت له مونځ به کولو. (3)

محترمه حاجي وروره.....

مخکښي مو دا خبره ذکر کړه چه ددي اماکنو (ځایونو) هیڅ
 خصوصیت نشته چه ته د هغې زیارت او کړې، او بعضي
 هغه مخالفونه او نارواه کارونه مو هم ذکر کړه کوم چه
 دبعضي خلکونه په دي ځایونو کښي صادریري، اوس درته
 دخوږ نبي محمد صلی الله علیه وسلم یو حدیث هم ذکر کول
 غواړو: ﴿من أحدث فی أمرنا هذا ما لیس منه فهو رد﴾ 4 - چاچه

3 - صحیح البخاری (۲- ۶۱) مسلم (۲- ۱۰۱۶)
 4 صحیح مسلم (۳- ۱۳۶۳)

پیدا کره زمونږ په دین کښي هغه څه چه د دین نه نه وي
نوهغه به رد وي او مقبول به نه وي.

يعني چا چه داسي يو عبادت په دین کښي له څانه جوړ کړه
چه دهغي لپاره څه دليل نه وو، نو دغه عبادت به مردود
وي، اګر که دا پري داګمان کوي چه داعبادت دی او ښه کار
دی. او همدارنگه دا قول در رسول الله صلی الله علیه وسلم هم
واوړه: ﴿وشر الأمور محدثاتها وکل محدثة بدعة وکل بدعة ضلالة
وکل ضلالة في النار﴾⁵، او ناکاره د دین په کارونو کښي هغه
دي چه د څانه جوړ شوي وي، او هر د څانه جوړ شوی کار په
دین کښي بدعت دی، او هر بدعت ګمراهي ده، او هره
ګمراهي به په اور کښي وي.

او په اخيره کښي دا هم واوړه چه دا ناروا کارونه او بدعات
انسان د قیامت په ورځ در رسول الله صلی الله علیه وسلم د
حوض کوثر نه محرومه کوي، لکه چه رسول الله صلی الله علیه
وسلم فرمایلي دي: *إني فرطكم على الحوض، من مر علي شرب،
ومن شرب لم يظمأ أبدا، ليردن علي أقوام اعرفهم، ويعرفوني، ثم*

---

5 صحيح ابن خزيمة 3- 1343

یحال بینی وینهم، فاقول انهم مني، فيقال: انك لاتدري ماأحدثوا بعدك. فاقول سحقا سحقا لمن غير بعدي ﴿٦﴾ يقينا زه تاسو ته مخکې انتظار کوم په حوض باندي، او خوک چه زما په حوض راتیر شو نو اوبه به تري نه اوسکي، او چاچه زما له حوض نه اوبه اوسکلې نو هيڅ کله به تبری نشي، بعضي څه خلک به زما طرف ته راشي، چه زه به هغوي پیژنم او هغوي به ما پژني، بيا به زما او دهغوي تر مينځ حائل (پرده) واقع شي، زه به ووايم دا خو زما له امت څخه دي، اوبه ويل شي، ته نه پوهیږي په هغه بدعاتو باندي، کوم چه دوي په دين کښي جوړ کړي وو، ستانه روستو نو زه به ووايم چه هلاکت دی هغه چالره چه زما نه روستوي په دين کښي تغيير کړی وی.

ايا ته دا خوبه وي چه د خوږ نبي صلی الله عليه وسلم د حوز نه محرومه شي، ايا دا خوبه وي چه ستا او د خوږ نبي صلی الله عليه وسلم په مينځ کښي حائل (پرده) واقع شي او هغه ستا په باره کښي ووايي، چه هلاکت دی هغه چالره چه زما نه روستوي په دين کښي تغيير کړی وی.

⁶ صحيح البخاري - 5 - 2406 -

محترمه وروره: اګر که په ټولو قسمونو د بدعت کښي شر دی، لیکن په هغه بدعت کښي ډیر شر دی کوم چه دشرک سره مساوي او برابر وي، او یا دشرک لپاره ذریعه وي، ځکه چه دشرک اکبر سزا داده چه ددي شرک اکبر مرتکب به همیشه په اور دجهنم کښي وي، دډیرو خلکو نه داشرک اکبر صادریري، په دي مذکوره (ذکر شوې) ځایونو کښي، او متحرمه وروره مونږ کوشش کوو چه دجهنم داور نه بچ شو او دالله تعالی نه د جنت سوال کوو، نو څنگه مونږ دداسي اعمالو ارتکاب او کړو کوم چه دجهنم داور سبب کړځي ،

بعضي ددي اعمالونه نه دادي:

۱- د دي ذکر شوی ځایونونه طواف کول، لکه دمکي مکتبه شوه او بعضي قبرونه شو او همدارنگه په عرفه کښي د جبل رحمت دغره نه طواف کول، داتپول نارواه دي، ځکه چه طواف به صرف دبیت الله نه کولای شي.

۲- قبرونو ته لمونځ کول او دهغي نه قبله جوړه ول .

۳- دغیرالله نه غو بښتني کول او حاجتونه غوښتل لکه د نبي صلی الله علیه وسلم نه مددونه او حاجتونه غوښتل او یا دنورو قبرونو نه مددونه غوښتل .

۴- برکتونه حاصل دبعضي ځاینو نه لکه دمکتبي دیوالونه شو او قبرونه شو او همدارنگه دبعضي ځایونو په خاورسره دبرکت حاصلولو عقیده باطله ده.

۵- بعضي ونو اوبڼو وغیره ته غوټي اچول، او یا ورته څه داسي پاني وغیره ورگزارل کوموکښي چه څه دعاگانې وغیره وي.

۶- دقبرونو نه گير چاپیره دیوالونه او پنجرې خوشکلول، او څه غوټي وغیره وراچول او دهغي نه برکت وغیره حاصلول .

۷- بعضي قبرونو باندي پیسي اچول او همدارنگه خوشبو اچول نارواه کار دی.

۸- قبرونو ته مخامخ په عاجزی سره ودریدل، او خشوع کول او جړا کول وغیره دا ټول نارواه کارونه دي ددي نه ځان ساتل ضروري دي.

محترمه حاجي وروره .. په اخره کښي دالله تعالی نه دا دعا کوو، چه تاته په دي سفر دحج کښي توفیق در په برخه کړي، او توفیق در کړي چه په راتلونکو ورځو کښي د الله د کتاب او دهغه درسول صلی الله علیه وسلم په سنتوباندي عمل او کړي، او جداوالی راوړي په مابین ستا او په مابین دبدعاتو گناهونو او خطاگانو کښي، لکه څنگه چه يي جدا کړی دی مشرق دمغرب نه . او وگرځوي تا له هغه چانه چه حج يي

قبول وي او گناهونه يي معاف وي، لکه څنگه چه له مور نه
پيدا شوي وي.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين, وصل اللهم على نبينا محمد وعلى آله

وصحبه وسلم.***